

Ledningssekretariatet

Finlands Bank

Instruktion

17.11.2023

FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG

Offentligt

1 (3)

Användning av reproduktioner av sedlar och mynt

1 Upphovsrätten till eurosedlar

Upphovsrätten till mönstren för eurosedlarna tillhör Europeiska centralbanken (ECB). ECB och de nationella centralbankerna som företrädare för ECB får göra gällande denna upphovsrätt i fråga om reproduktioner som getts ut eller spritts och som innebär intrång i upphovsrätten, exempelvis reproduktioner som kan ha en negativ inverkan på förtroendet för eurosedlarna.

I ECB:s beslut (ECB/2013/10) redogörs i detalj för bestämmelserna om reproduktion av eurosedlar som noggrant ska iakttas:

Europeiska centralbankens beslut av den 19 april 2013 om valörer, tekniska specifikationer, reproducering, inlösen och indragning avseende eurosedlar (omarbetning) (ECB/2013/10), konsoliderad version: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:02013D0010-20210104>

2 Upphovsrätten till euromynt

Med stöd av lagen om mynt (216/1998) har finska staten i enlighet med EU-lagstiftningen ensamrätt att i Finland låta prägla mynt för sin egen räkning.

Vidstående EU-förordning innehåller bestämmelser om utgivning av euromynt (mynt i euro och cent) i de medlemsstater som anslutit sig till euron:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 651/2012 av den 4 juli 2012 om utgivning av euromynt: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2012/651/oj?locale=sv>

3 Skydd av eurosedlar och euromynt mot förfälskningar och kränkningar av upphovsrätten

Förtroendet för lagliga betalningsmedel upprätthålls med bestämmelser i strafflagen som gäller särskilda betalningsmedelsbrott, framför allt penningförfälskningar. I 37 kapitlet 1–7 § i strafflagen (39/1889) föreskrivs om penningförfälskningar, förberedelse till penningförfälskning, användning och innehav av falska pengar samt spridning av penningimitation.

Straffpåföljden för förfälskning av eurosedlar och euromynt kan vara böter eller fängelse från fyra månader till tio år (37 kapitlet 1–3 § i strafflagen). Användning av falska pengar eller spridning av penningimitation kan medföra böter eller fängelse i högst ett år (37 kapitlet 5 och 7 § i strafflagen).

Bestämmelser om penningförfälskning finns också i rådets förordning om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfälskning (EU) nr 1338/2001 (artikel 1.2):

Ledningssekretariatet

Finlands Bank

Instruktion

17.11.2023

FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG

Offentligt

2 (3)

Rådets förordning (EG) nr 1338/2001 av den 28 juni 2001 om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfalskning, konsoliderad version: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2001/1338/2009-01-23?locale=sv>

Penningförfalskning och spridning av penningimitation är gärningar som lyder under allmänt åtal. Finlands Bank är målsägande i mål som gäller penningbrott.

I 49 kapitlet 1 § i strafflagen ingår bestämmelser om upphovsrättsbrott och i 7 kapitlet 56 a § i upphovsrättslagen (404/1961) bestämmelser om upphovsrättsförfalskning. Upphovsrättsbrott kan leda till böter eller fängelse i högst två år, medan upphovsrättsförfalskning kan medföra böter.

En definition av otillåtna reproduktioner finns i artikel 1 i ECB:s riktlinje (ECB/2003/5). I nämnda riktlinje finns också bestämmelser om Finlands Banks och ECB:s åtgärder för att motverka otillåten reproduktion av sedlar:

Europeiska centralbankens riktlinje av den 20 mars 2003 om åtgärder för att motverka otillåten reproduktion av eurosedlar och om inlösen och indragning av eurosedlar (ECB/2003/5), konsoliderad version: <https://eur-lex.europa.eu/eli/guideline/2003/206/2020-12-15?locale=sv>

Om gärningsmannens förfarande uppfyller exempelvis rekvisitet för både penningförfalskning och upphovsrättsbrott, måste man överväga om de båda för fallet tillämpliga rekvisiten ska tillämpas eller om den olaglighet som begåtts täcks av rekvisitet för penningförfalskning. Lagkonkurrensen bedöms från fall till fall av lagtillämparen på basis av en helhetsprövning och med beaktande av fakta i fallet.

4 Upphovsrätten till mark

De sedlar med nominell valör i mark som Finlands Bank satt i omlopp ("marksedlar") upphörde att vara lagliga betalningsmedel den 1 mars 2002. Upphovsrätten i anslutning till marksedlarnas motiv gäller emellertid fortfarande, om mindre än 70 år har förflutit från upphovsmannens död. Enligt 43 § i upphovsrättslagen gäller upphovsrätten intill utgången av det 70:e året efter upphovsmannens, eller beträffande ett gemensamt verk, den sist avlidne upphovsmannens dödsår.

Ledningssekretariatet

Finlands Bank

Instruktion

17.11.2023

FB/FI-OBEGRÄNSAD TILLGÅNG

Offentligt

3 (3)

Användningen av fotografier av marksedlar för kommersiella ändamål är förbjuden utan tillstånd av upphovsrättsinnehavaren. Marksedlarnas motiv får inte ändras. För eventuella skador till följd av visning av marksedlar ansvarar den som visat och använt bilderna.

På användningen av bilder av marksedlar exempelvis som nyhetsmaterial och i vetenskapliga publikationer tillämpas finsk lag inklusive upphovsrättslagen.

Trots att marksedlarna inte längre är lagliga betalningsmedel, kan otillåten reproducering av dem utöver som brott mot upphovsrättslagen betraktas som förfalskningsbrott enligt 33 kapitlet i strafflagen och användning av förfalskning exempelvis som bedrägeri med stöd av 36 kapitlet i strafflagen.

Inledandet av eventuella rättsprocesser är beroende av målsägandenas och myndigheternas prövning. Finlands Bank svarar inte för användningen av bilder som föreställer marksedlar eller för några som helst direkta eller indirekta skador som eventuellt uppstår till följd av användningen.

I sammanhanget må nämnas att motivet för 20-markssedeln är baserat på ett fotografi av Väinö Linna taget av Studio KuvaSiskot och att exempelvis Jean Sibelius rättsägare övervakar användningen av reproduktioner av 100-markssedeln.

5 Kontaktinformation

I frågor som gäller sedlar, vänligen kontakta Finlands Bank.

e-post: info(at)bof.fi
adress: Suomen Pankki
Kommunikationsenheten
PB 160
00101 Helsingfors

På frågor som gäller mynt svarar finansministeriet.

e-post: viestinta.vm(at)gov.fi
adress: Finansministeriet
Budgetavdelningen
PB 28
00023 Statsrådet